

Kommun(er): Samtliga i Uppsala län
Region Uppsala: Samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar

Fastställt av: TL HSVO genom Redaktionsrådet

Datum: 2021-11-03

Tandvårdsstöd i Uppsala län

Innehåll

Bakgrund	2
Syfte.....	2
Termer och begrepp	2
Omfattning	2
Ansvar.....	3
Region Uppsala	3
Kommunerna	3
Genomförande	4
Uppsökande verksamhet	4
Intyg.....	4
Valfrihet	4
Avgifter	4
Utbildning.....	4
Avvikelsehantering	5
Uppföljning.....	5
Referenser	5
Versionshistorik.....	5
Bilaga 1. Detaljerad ansvarsfördelning	6

Bakgrund

Region Uppsala har enligt Tandvårdslag (1985:125), Tandvårdsförordning (1998:1338), samt Regelverk för Region Uppsalas ansvar för tandvårdsstöd¹. Nödvändig tandvård och uppsökande verksamhet ingår i tandvårdsstödet. Uppsökande verksamhet innebär årlig avgiftsfri munhälsobedömning för berättigade personer. Region Uppsala har också ansvar för att anordna munvårdsutbildning till kommunernas vård- och omsorgspersonal. Den uppsökande verksamheten förutsätter ett samarbete mellan huvudmännen för att nå ut till berättigade personer.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan huvudmännen så att målgruppen som omfattas identifieras och att insatserna genomförs inom ramen för tandvårdsstödet uppsökande verksamhet.

Termer och begrepp

Nödvändig tandvård (N) – Enligt Region Uppsalas regelverk avses den tandvård som syftar till att åstadkomma frihet från smärta och sjukdom, förmåga att äta, tugga och tala utan större hinder och ger ett utseendemässigt godtagbart resultat.

Tandvårdsstödsintyg - Särskilt utsedda personer, oftast biståndshandläggare, sjuksköterskor eller kuratorer, i kommunerna och inom psykiatrin har uppdraget att identifiera och utfärda intyg till dem som kan få tandvårdsstöd. Region Uppsala godkänner därefter tandvårdsintyget i Region Uppsalas IT-system som ger rätt till nödvändig tandvård till samma avgift som sjukvård. Anhöriga har också möjlighet att ansöka om intyg direkt till Region Uppsala. Omvårdnadsbehovet måste styrkas av läkare eller distriktssköterska med kännedom om patienten.

Omfattning

Denna riktlinje reglerar samverkan och ansvarsfördelning kring den uppsökande verksamheten för någon av grupperna nedan samt möjligheten för vård- och omsorgspersonal att delta i munvårdsutbildning.

För personer som:

- varaktigt behöver omfattande vård- och omsorgsinsatser (även de med anhörigvård)
- omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och har beslut om beviljad insats
- har psykosjukdom eller annan psykisk sjukdom som varat längre än ett år som medfört omfattande funktionsnedsättning

För gruppen med varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser avses insatser under stor del av dygnet dvs personlig omvårdnad minst tre gånger per dygn

¹ Information återfinns på Region Uppsalas webb [om Tandvård i Uppsala län](#)

samt tillsyn under natten eller larm. Vård och omsorgsinsatserna kan ges av anhörig och/eller vara kommunalt utförda insatser. Med varaktighet menas ett behov som förväntas kvarstå minst ett år eller till livets slut. För personer som insjuknat i stroke kan beslut om tandvårdsstöd fattas tidigast sex månader efter insjuknandet.

Ansvar

Den som har ansvar för beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller Lag om särskilt stöd eller service till vissa funktionshindrade (LSS) eller för insats enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) har även ansvar för att bedöma behovet av tandvårdsstöd (se Bilaga 1).

Region Uppsala

Region Uppsala ansvarar för att utse personer som identifierar, utfärdar underlag för tandvårdsintyg, lämnar information om och årligen erbjuder och beställer munhälsobedömning till berättigade individer.

Ansvaret omfattar även:

- att utbilda/uppdra utbildning till underlagsutfärdare
- planering och utförande av munhälsobedömningar sköts av de tandhygienister som har uppdrag inom respektive kommuns upptagningsområde
- att finansiera uppsökande verksamhet
- att leda nätverket för tandvårdsstöd med representation från Region Uppsala och länets kommuner
- tandvårdsstödet databas Symfoni
- att årligen sammanställa statistik om tandvårdsstödet alla delar. Statistiken delges länets kommuner och berörda verksamheter inom Region Uppsala.
- patienter utan kommunal insats där vårdcentralen ska styrka patientens behov av insatser (anhöriginsats) och i förekommande fall kontakta regionkontoret² för tandvårdsintyg.

Kommunerna

Kommunerna i Uppsala län ansvarar för att utse personer som, efter utbildning av Region Uppsala, identifierar och utfärdar underlag för tandvårdsstödsintyg samt för:

- att i ge information till berättigade personer om årlig munhälsobedömning och beställa munhälsobedömning till dessa personer
- att kontinuerligt beställa munvårdsutbildning till vård- och omsorgspersonal
- att all vård- och omsorgspersonal ges möjlighet att delta i munvårdsutbildning
- att berörd personal/anhörig kan vara stöd till individen vid munhälsobedömning i förekommande fall, oavsett boendeform
- att utse representant till nätverket för tandvårdsstöd
- att utarbeta lokal rutin som beskriver och reglerar ansvarsförhållanden

² Intyg.tandvard@region uppsala.se

Genomförande

Uppsökande verksamhet

Uppsökande verksamhet – innebär att årligen erbjuda personen avgiftsfri munhälsobedömning i hemmet för personer med rätt till tandvårdsstöd enligt kriterier i tandvårdsförordningen samt munvårdsutbildning för kommunal vård- och omsorgspersonal. Uppsökande verksamhet samordnas med de enheter som har brukare med berättigande av insatsen.

Intyg

Underlag för tandvårdsstödsintyg utfärdas av särskilt utsedda personer i kommunerna och regionen. Uppdraget innebär att identifiera de personer som kan få tandvårdsstöd från Region Uppsala och i samband med identifieringen erbjuda uppsökande munhälsobedömning.

Underlaget registreras i IT-tjänsten *Symfoni för kommunanvändare*, vilket kräver e-tjänstekort/SITHS-kort.

Valfrihet

Den avgiftsfria munhälsobedömningen utförs av tandvårdsutförare utsedd av Region Uppsala. Nödvändig tandvård erhålls inom valfrihetssystemet. Det innebär att berättigade personer väljer tandvårdsutförare.

Avgifter

Personer med tandvårdsstödsintyg ska visa det tillsammans med ID-handling vid varje vårdtillfälle och betalar sin tandvård enligt Region Uppsalas avgiftsregler vilket ingår i det frikortgrundade beloppet.

Uteblivet besök för nödvändig tandvård debiteras den enskilde och ingår inte i frikortgrundande belopp. Person med tandvårdsintyg som vårdas på sjukhus och behöver tandvård ska inte betala patientavgift vid behov av tandvård. Berättigade personer 85 år och äldre ska inte betala patientavgift³. Munhälsobedömningen är avgiftsfri.

Utbildning

Den tandvårdsutförare som ansvarar för munhälsobedömningar har också ansvar för att handleda och utbilda vård- och omsorgspersonalen.

Målet med handledningen/utbildningen är att personalen får kompetens att:

- sköta den dagliga munvården
- tolka symtom och signaler som uttrycker ett behov av tandvårdsinsatser och
- förstå behandlingsråd från tandvårdspersonal samt kunna följa instruktioner på t.ex. ett munvårdskort

Kommunen ansvarar för att berörd personal ges möjlighet att delta i handledningen/utbildningen. Parterna svarar för sina respektive kostnader.

³ Hälsa- och sjukvårdslag HSL 2017:30, 17 kap. 3§

Avvikelsehantering

Avvikelse från denna riktlinje hanteras enligt [Avvikelse avseende vård i samverkan, VIS](#)

Uppföljning

Information kring gemensamma frågor som rör tandvårdsstödet hanteras i ett länsövergripande nätverk där Region Uppsala är sammankallande. Representanter i nätverket utses av respektive kommun och av berörda verksamheter inom Region Uppsala.

Referenser

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) HSL

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) LSS

Socialtjänstlagen (2001:453) SoL

Tandvårdsförordning (1998:1338)

Tandvårdslag (1985:125)

[Tandvårdsstöd i Region Uppsala](#)

Versionshistorik

2017-11-01 - Detta dokument har omarbetats till riktlinje från tidigare överenskommelse från 2011-06-15, vilken var tecknad mellan Landstinget i Uppsala län samt länets alla kommuner och undertecknad av respektive ansvariga tjänstemän. Innehållet har uppdaterats utifrån gällande författningar och styrande dokument.

2021-09-29 - Redaktionella förtydliganden och uppdateringar har genomförts. Ansvarsfördelning avseende patienter utan kommunal insats som har omvårdnadsinsatser av anhörig har tydliggjorts. Om vårdcentralen identifierar behovet ska de styrka patientens behov av insatser (anhöriginsats) och i förekommande fall kontakta regionkontoret⁴ för tandvårdsintyg avseende dessa patienter.

⁴ Intyg.tandvard@region uppsala.se

Bilaga 1. Detaljerad ansvarsfördelning

Identifiering av om en person är berättigad till tandvårdsstöd enligt tandvårdslag 1985:125 och tandvårdsförordning 1998:1338 fördelas enligt tabellen nedan

Identifiering för intygsunderlag och erbjudande om munhälsobedömning	Ansvar kommun	Ansvar Region Uppsala
För personer med insats enligt Socialtjänstlagen (SoL)	X	
För personer med omfattande och varaktiga insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)	X	X
För personer med insats (SoL) från anställd anhörigvårdare – identifiering av omvårdnadsbehov av kommun ⁵	X	
För personer som vårdas av anhörig utan insats från kommunen - identifiering av omvårdnadsbehov av regionen ⁶		X
För personer med beviljad kommunal insats enligt lagen om stöd och service (LSS)	X	
För personer där Region Uppsala beviljat insats enligt LSS		X
För personer med vård inom psykiatrin men utan kommunala insatser.		X
För personer inom socialpsykiatri på Hem för vård och boende (HVB) ⁷	X	X
För personer placerade av annan kommun – men folkbokförda i kommunen	X	
Munvårdsutbildning		

⁵ Här ingår personer med larm

⁶ Anhöriga kan ansöka direkt om intyg hos Region Uppsala. Omvårdnadsbehovet måste styrkas av läkare eller distriktssjuksköterska med kännedom om patienten.

⁷ Hem för vård eller boende (HVB) - Boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård eller behandling (Socialstyrelsens termbank)

Beställa årlig utbildning för vård- och omsorgspersonal	X	
Erbjuda och genomföra årlig utbildning för vård- och omsorgspersonal		X